

Răsăritul nostru

Unicul organ Surdo-pedagogic din țară

Director: V. DIMITRIU-LEORDA

Abonamentul 100 lei pe an pe velină

Redacția și Ad-ția: Cal. 13 Septembrie No. 8 București 6

Urare Voevodului Mihai

Măria Ta.

Acuma, când revii în țară
Pui de străjeri din Capitală
Făcând iureș în jurul Tău
'ți'naltă în strigăt până în zare
Cea mai însuflețită urare:

Sănătate!

Să trăești și să crești
Felnic, ca voincii din povești,
Pentru ca atunci când vei fi mare
Peste noi să împărătești
și să ne ferecești.

Căci nouă, puilor de străjeri ne ești drag
și noi Te iubim;
Cu toți am făcut rămășag,
Când vom fi mari, cari mai întâi
supuși să-ți fim.

Noi știm că pentru Țara Românească subjugată
Au murit mulți viteji
Și fiindcă aceștia ne-au lăsat-o liberată
noi trebuie să fim mereu treji

In vremuri turburi de se vor întoarce,
Călugărenii, ne-aducă aminte
Că suntem tot ostași ai lui Mihai
pe El l-avem în frunte.

Ca Făt-Frumosul din poveste
Noi Te vedem de-acum, **Crai nou**
De-acum, străjerii 'n vor să-ți jese
Povestea Craiului Erou.

Dee Domnul mulți ani să ai
Mărite Voevod Mihai!
Să fii viteaz și înțelept,
Plin de credință și om drept.
Să faci ca țara să renască
Să crească fala românească
Și ducând vestea ca'n povești
Mărite Voevod, să împărătești!

Sănătate!

17 Fevr. 1937.

C. Pretorian

Cum ai dibuit că sunt surdo-mut

Desigur că automobilele boerilor, dela oraș nu prea le sunt pe plac, pietonilor și proprietarilor de mașini cu tracție animală. E lesne de înțeles, mai ales că răușii dela țară sunt și astăzi chiar ca și acum treizeci de ani turbați de necaz pe dihanțele alea, căruțele necurate-lui cu cai nevăzuți.

Trece deci așa un cocoș, mașina sa și cu obișnuita nepermisă optzeci kilometri vitează pe șosea și e nevoit la o curbă ce-i vine în cale să frâneze brusc, deoarece îi stă în-

fiptă înainte-i — deacurmezișul drumului — o căruță de țară ca piedică de circulație.

Cuconășul claxonează pe toate tonurile — în dur, și mole. Drăguțele de sunete însă nu ajută la nimic; țărănașul cu căruța sa nici nu se urnește din loc și desigur, face pe surdo-mutul. După câteva minute de zadarnice grațiozități i se face automobilistului lehamite și deodată începe să urle omșorul nostru. „La mama dracului măi bătăle nu cumva adicătelea vei fi surdo-mut?”

NOAPTE SENINA

de MAICĂ SMARA

Pe această hârtie aș dori să scriu ceva așa de frumos, așa de bun ș'așa de nou, încât lumea întreagă să se mire de atâta originalitate.

Cu cât aș vrea să dau la lumină ceva netrăit, ceva care nu s'a mai spus, însă vorba mare-lui nostru Eminescu:

Toate's vechi și nouă toate...
[Dela un biet scripcar ca mine, ce puteți oare afla, mai ales când nu i-a rămas decât o singură coardă, care răsună: Coarda dragostei.]

Pe aceasta însă ași putea să cânt minunatele balade, minunatele idile, dar cântul meu poate ar fi monoton ca țărâitul greerului de toamnă; dragostea fiind subiect vechiu ca

omenirea.

Civilizația popoarelor a alterat tot și poate și pe ea; am însă speranța că, povestind despre o dragoste sinceră și desinteresată, veți asculta bucurându-vă ceea ce vobă spune:

El și ea mergeau de mână ca doi copii; — isprăviseră toate cuvintele, iar picioarele îi purta în neștire.

In timp de doi ani, vorbiseră despre muzică, despre călătorii, despre arte, despre poezii; iar despre ceea ce le dogorea la amândoi sufletul, nu.

Oh! și câte și-ar fi spus unul altuia, dar:

Unde e dragoste adevărată, cuvintele pier, ochii spun a-

tunci mai mult decât o cuvântare întreagă.

El era plin de iluziuni, ea nu mai credea în nimic.

Asculta tot, însă colțul unei perdele nu voia să ridice, de teamă de a nu se isbi de o nouă decepțiune.

O suferință mare răpește credința.

Ca impietrită, ea se uita nepăsătoare la tot ce o înconjură și credea că inima ei nici că mai există.

In convorbirea lor, ea se depărta ușor de orice subiect de asemenea gen, și absolut stăpână se credea pe sine; ar fi jurat chiar că o cădere, pentru ea, nu mai ar fi fost posibilă.

Se înnoptase...

Pe cărarea albă, ca pânda, mergeau amândoi tăcând.

Eșind pe bariera orașului, ei ajunseră în dumbrava de pe marginea șoselei.

Surdo-Muții

31.I.1937. (Fundeni Ilfov).

Sunt de plâns, la noi, surdo-muți:

Nici n'aud, nu pot să vorbească...

Mai de compătimit ca... vitregiții

Cine pot să-i ferească?

Avut-au un local de școală,

La Focșani, dat de Regină...

Astăzi dânsii, sunt arși de boala

Intr'un local... plin de tină!

Căci localul lor, le-a fost luat,

Stând azi cu toți 'ngrămădiți...

N. Săveanu, nici n'a protestat,

Ei sunt astăzi... nefericiți!

Români, românce ce moșteniți

Averi și nimic nu vă lipsește...

Priviți milos l-a desmoșteniți

Și tratați cât mai omenește!

Colonel Al. V. Lăscar

— Se impune readucerea în Capitală a institutului de surdo-muți dela Focșani —

Am arătat într'un articol trecut numărul enorm al surdo-muților din întreaga țară, care rămân analfabeți din lipsa de școale. Deasemenea ne-am exprimat durerea, la svonul că se va desființa institutul de surdo-muți dela Focșani, care este primul nostru institut național cu o existență frumoasă de aproape 75 ani. Știm iarăși cât ne este de mare acest institut și cât de mare este învățătura pentru această categorie de oameni care nu se poate pune în contact cu realitatea decât prin carte.

Atunci de ce se neglijează această instituție națională al cărei jubileu de 75 de ani va fi serbat peste 2 ani? Dece nu e readus în Capitală unde a luat ființă? Cine are interes să-l țină departe de controlul organelor de învățământ care ar influența mult dezvoltarea, asigurându-i și un frumos nume peste graniță?

Ministerul educației naționale trebuie să-și îndrepte privirea și asupra acestui institut și să se ocupe de educația surdo-muților pregătind și încurajând pe profesorii și devotați cu suflet și trup, acestei școale.

Deasemenea să se înființeze noi institute cât mai multe pentru ca să aibe locuri și oți surdo-muți la învățatură. Să se îngrijească de aproape de întinerea lor, punând în fruntea institutelor, direciori des-toinici, cu iubire de înălțare a acestora.

De asemenea spre a pune netodele acestora în rând cu progresul pedagogiei, ministrul

educației naționale trebuie să îngrijească de pregătirea specială a Corpului didactic dela școalele surdo-muților. Să trimită profesori la cursuri în străinătate, unde să cunoască metodele noi, practicate în alte țări, apoi să institue cursuri și în țară la care să oblige pe toți ceilalți, care predau la aceste școli.

Numai astfel învățământul va servi cultura tuturor categoriilor sociale, cu atât mai mult își va atinge complet scopul săvârșind și fapte de cea mai înaltă morală, înălțarea și fericirea tuturor.

V. DIMITRIU-LEORDA
sculptor, fost elev și prof.
al Instit. de surdo-muți
Focșani

In loc de a reproduce o scrisoare

Altul, — în locul meu — ar fi reproduș în acest spațiu scriscarea în copie așa cum e scrisă, pentru ca cititorii să deducă singuri ce fel de om este și la ce fel de fapte recurge d. dr. Constantinescu din Focșani pentru a opri trecerea institutului de surdo muți dela Focșani la București.

D-sa vine pe deoparte și ne scrie într'o scrisoare unele lucruri care față de ceea ce uneltește împotriva noastră în unire cu ce-i defăimați de noi dela Instit. S. M. din Focșani, numai fală nu-i face. Dintr'un sentiment de rezervă și de rațiune largă cu care privesc lucrurile, și față de prestigiul ce păstrez carierii ce îmbrățișează, mă abțin a-i spune mai mult decât atât: nu e moral și omnesc ceea ce face.

Il rog să nu mă forțeze să-i public scrisoarea ce o păstrăm.

Iar față de insinuările ce mi s'a adus de directorul institutului, condamnatul Climescu, voi răspunde îndată după ce avocatul meu va demonstra caracterul acelor insinuări în public.

V. DIMITRIU LEORDA

gură, dar nu'ndrăzne a le roști.

Și nu dorea, că ea nu era curioasă, ca toate femeile, să asculte destăinuirea unui lucru pe care încă de mult îi simțise, dar se temea, ca și dansa să nu isbucnească.

Ca să mai înlăture încă, ceea ce de mult dorea să audă din gura lui, el ingenunchiă la picioarele ei, ea îi mângăie fața, dar deodată amândouă mâinile îi fuseră prinse, sărutate și udate de lacrimi...

— Plângi? întrebă dansa, căutând în ochii lui umezi și ridicându-se depe trunchiul care ședea.

— Da, plâng de fericire!!

— Tu ești fericit?

— Da, că și tu mă iubești.

— Așa? Știi tu aceasta? In-

gână dansa, căzând în brațele lui, iar dumbrava răsună de

Utmare în pag. 2-a

Scrisori din Focșani

Revendicările surdo-muților din Romania în adunarea g-rală dela 17 Februarie a. c.

Primin: Stimata D-le Dimitriu,

pedepsit sa stam toti cu mainile in sus pana am obosit. Pe deasupra d-na Mihăiletru infirmiera ne sileste la revizia curateniei corporale pe batiile cei mai mari intre 12-20 ani sa ne desbracam compiet in fata ei. Ni se da hrana proasta in care am gsit de mai multe ori murdarii si cioburi de geam. Cand vine cate un inspetor directorul schimbă „mennu” spre a-i a-măgi ca ne hrănește bine. Ru-fărna noastră este adesea ne-glijent spălată, udă și necăl-cată. Lingureasa ne silește să ne coasem noi rufețe rupte. Stujete ne silex sa facem noi treburile lor. Suntem puși să spălăm vasele. Școala nu este aprovizionata la timp cu lemne. Am degerat și tremurat de frig prin case și dormitoare mai multe zile în șir.

Noi elevi surdo-muți de la institutul Pr. Elisabeta din Focșani ne mai putând îndura raul tratament la care ne supune d. director Gavril Chinescu și pedagogii săi vă scriem acest articol rugându-vă din inimă să-l publicați în ziar. Acest director lipsit de omenie și ori ce spirit de dreptate față de noi ne brutalizează fără nici o milă la toate ocaziile dând mână liberă pedagogilor și personalului său să ne trateze ca pe o turmă de vite. Ceeace face cu toți pe întrecutele. Și nu-i de ajuns că suntem la cheremul atâtor bătauși de curând a intervenit un oarecare domn, Mihăileanu soțul d-nei moașe care slujește de „infernieră” la școală și această fără a avea nici o atribuție s'au drept asupra noastră deoarece numai soția are slujbă aici, ne bate și ne pleznește mereu si se face și cu consimțământul d-lui director. Ne spune când ne bate: Spuneți-mă la director dacă vă place. Dându-ne să ne înțelegem la ce ne putem aștepta. Zilele trecute la bate ne-a bătut peste pielea goală cu ciomașul ne-a scandalizat în sentimentul pudoarei și ne-a

POȘTA REDACȚIEI

D-nei Eleonora Cristea Focșani: Este tot atât de supărător pentru mine ceia ce știu că este adevărat că ați semnat împotriva mea pentru ceia ce lupt cu tot devotamentul unei cauze mare pentru care interesele apropiate nu joacă nici un rol.

bonați ce primesc zilnic. Dntre profesori de surdo-muți care s'au abonat la ziarul meu dela începutul apariției și până în prezent sunt: D-na prof. Sevastia Popescu dir. Institutului de surdo-mute din București; d. prof. Dimitrie Rusceac directorul instit. de surdo-muți și orbi Cernăuți și direcția așezămintele de surdo-muți Cluj.

Atâtia abonați deși avem peste 50 de profesori și învățatori de surdo-muți.

Din străinătate aproape toate instituțiile de surdo-muți sunt abonate la ziarul meu atară de Germania, Norvegia, Suedia, Grecia și China.

INFORMAȚII

In ziua de Miercuri 17 Februarie a c., s'a desvelit cu deosebire la liceul Tudor Vladimirescu din Tg.-Jiu, bustul regretatului fost profesor și director al acelui liceu, eroul locotenent Tiberiu Popescu care a căzut eroic în luptele de pe Valea Jiului din primele zile ale intrării noastre în războiu.

Bustul este opera sculptorului Dimitriu-Leorda.

Marti 16 Ianuarie a. c., ora 12.15 d. sculptor Dimitriu-Leorda, președintele asoc. de surdo-muți din România a fost primit în audiență de M. S. Regina Maria.

Insoțit de d-na Silvia Dimitrie-Leorda și d-ra arhitectă diplomată Ileana Ionescu autorea proiectului „casei tăcerii” a prezentat M. S. Regina planul „Casei tăcerii” și memoriul privitor la învățământul surdo-muților și nevoia înființării unei școli practice profesionale în capitala țării.

M. S. Regina a promis tot sprijimul spre a se înfăptui toate acestea într'un timp scurt spre a se putea inaugura la data de 9 Noembrie a c., când Asociația amicală a surdo-muților de sub Înaltul Patronaj al M. S. Regina Maria intră în al 18-lea an de existență.

1). Avându-se în vedere faptele incontestabile ca în împrejurările de față învățământul primar pentru rețe și baeți surdo-muți din Romania lasa mult de dorit, avându-se în vedere că suma bănească prevăzută în bugetul ministerului educației naționale pentru școlile de surdo-muți din țară este departe de a corespunde necesităților psihice și fizice; că învățământul practic profesional al fetelor și baeților surdo-muți este departe de a le garanta indemnul de perfecționare părăsind școala și că de pe urma faptului însoțit de cunoscutul meiren caraghios: „Statul nu are fonduri” un mare număr de copii nu pot frecventa școala, ce trebuie să le dea în mână arma de luptă spirituală celor lipsiți de auz și graiu și totdeauna auma de apărare contra răufăcătorilor și răuvoitorilor în viața de toate zilele, adunarea generală de azi 7 Februarie 1937 al surdo-muților întrunită sub președinția d-lui Dimitriu-Leorda, la sediul Asociației din București, strada Fontărei No. 12, scoate de a sa elementară datorie de a curma toate aceste rele, totodată venind în ajutor statului român, creând o școală particulară de băeți surdo-muți în Capitala țării.

Școala aceasta având secțiuni de aplicații practice profesionale, după terminarea cursului primar de învățământ, ce va funcționa în spiritul legii pentru învățământul secundar industrial și al celui particular.

2). Tot așa de necesară și de indispensabilă este crearea unei cooperări de consum și de desfacere aci în Capitala țării, pentru hrănirea și îmbrăcămintea surdo-muților minori și adulți Cooperativa urmează să fie înființată și să funcționeze în cadrul legii pentru organizarea cooperării și ea va putea crea succursale în principalele orașe din țară, unde necesitatea și interesele surdo-muților o reclamă.

3). Un mare deziderat de mare importanță și de valoare incontestabilă pentru surdo-muți și surdo-mute din țară: A. Înființarea unei Case de ajutor, având chemata de ajutor mutual; B. de asigurare, contra oricărui fel de accidente, de asigurare pe viață; C. de asigurare pentru surdo-muți infirmi și bătrâni și D. de sprijin pentru aceștia din urmă. Această Casă va funcționa în Capitala țării în localul și sub egida „Casei tăcerii” în cadrul legilor de ocrotire și asigurare socială, precum și în cadrul celorlalte legi în vigoare.

4). Cum interesele vitale ale surdo-muților din toată țara reclamă promovarea și apărarea lor din toate punctele de vedere autoriză și investește cu depline puteri pe d. Dimitriu-Leorda de a ne reprezenta și pretinde categoric înfăptuirea drepturilor sociale, politice și economice ale surdo-muților ce azi sunt considerați de „cantitate neglijabilă” în vreme ce ei au aceleași drepturi ca toți ceilalți cetățeni ai Țării.

Pentru toate aceste fapte interioare și de indispensabilă nevoie pentru surdo-muții din România, adunarea generală votează cu unanimitate următoarea:

MOTIUNE

Asociația surdo-muților din Capitală, sub președinția d-lui Dimitriu-Leorda, în adunarea generală din 7 Februarie 1937, a formulat cu vot unanim, următoarele revendicări în cadrul legilor în vigoare luptând cu totul elanul și cu toată energia al tuturor surdo-muților și surdo-

mutelor din țară pentru înfăptuirea lor:

1). Înființarea unei școli primare particulare de băeți în Capitala țării, având secțiuni de aplicații practice profesionale după terminarea cursului primar și care vor funcționa în spiritul legii pentru învățământul secundar industrial și comercial cu autorizația onor. minister al educației naționale. Această școală primară particulară va funcționa în cadrul legii pentru învățământul particular, cu autorizația onor. minister de resort;

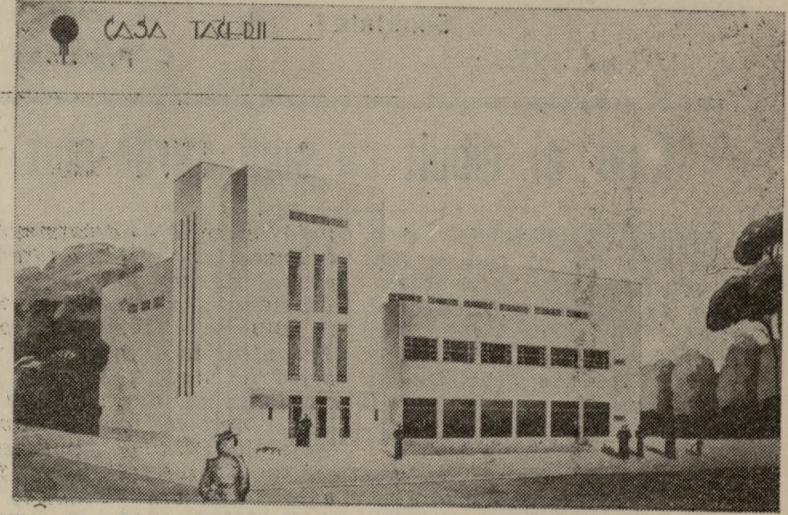
2). Înființarea unei cooperative de consum și de desfacere pentru S. M. ce va funcționa în Capitală și în cadrul legii pentru organizarea cooperării.

Donatorii „Casei tăcerii”

Urmarea III

A mai subscris pentru „Casa tăcerii” trimițând prin mandat poștal sau delegați speciali: lei 1000 Consiliul eparhial ortodox român, Cernăuți; lei 500 societatea de radiodifuziune 1030; direcția docurilor Brăila câte 250 lei: Dir. șc. primare de fete Strehaia; Proteria jud. R. Sărat; Pretura Teaca Mureș; Primăria Arad; Pretura Filiași-Dolj; Liceul comercial de fete Craiova; Liceul Gh. Lazăr Sibiu; Administrația Financiară a jud. Prahova; Școala normală Cetatea Albă; Centrul ocrotirea copiilor Oraniceleu Oradea; Atelierele C.F.R.

Bălți; Liceul Industrial de fete Cooreanu Bărlad; Pretura Tarutint C. Albă; Serviciul sanitar Galați; Gimnaziul Industrial de fete Târgu Jiu; Lei 240: Pretura Casin-Calacra; Pretura Sebeș-Alba; Serviciul Sanitar al jud. Romanați-Caracal; Pretura Carei; Serv. Sanitar Lupșa; Școala primară de Stat Dicioenmark; Liceul militar Iași; Liceul Național Iași; Șc. primară de fete Sîmleul-Silvaniei Sălaj; Gimnaziul „Pr. Carol” Sămiceului Bănat; Pretura Sărulești-Iltov; Chestura Poliției Tighina; Dir. Seminarului Teologic Ismail; Pretura Vinga Telesic Orhei; Notariatul Vinga Timiș-Torontal; Pretura Vorniceni-Lăpușna; Liceul Eparhial de fete Chișinău; Pretura Boldu jud. R. Sărat; Pretura Văntu de jos Alba-Iulia; Primăria Municipiului Cernăuți; Pretura Ștefănești Botoșani; Spitalul Central Arad; Liceul de fete Călărași; Pretura Calafat Dolj; Camera agricolă Timișoara; Liceul Ferdinand I Bacău; Pretura Borcaia jud. Baia; Șc. primară nr. 1 băeți Tg. Jiu; Pretura Blaj; Târn. Mica; Pretura Salard Bihor; Poliția de reședință Sighișoara; Poliția orașului Buzău; Pretura iFerbinți Iltov; Pretura Titu Dâmbovița; Pretura Băcleș-Mehedinți; Pretura Pitești-Argeș; Pretura Cinș-Someș; Serv. Sanitar Câmpulung; Liceul Traian Turnu Severin; Pretura Someșu Mare; Primăria Baia de aramă Mehedinți; Pretura Gheorgheni circ. 225 lei; Șc. primară de fete nr. 1 T. Severin lei 200; Pretura Fântâna Zănelor Ismail lei 225; Pretura Teuș lei 231; Pretura Buzău Ardelensc Brașov lei 205; Serviciul sanitar și de ocrotire a jud. Sălaj lei 205; Șc. normală de băeți Craiova lei 206; „Prahova” al com. Petrolului lei 200.

JUCAȚI

la Loteria Asociației surdo-muților, în folosul Construcției „Casei Tăcerii,, 52 PREMII IN VALOARE DE 100.000 lei

Tragerea loteriei — aproba'ă de Onor. Regia Loteriei de Stat are loc la 15 Iulie a. c. la sediul Asociației de Surdo-muți, Str. Fontăriei No. 20 București

Un bilet lei 20

Biletele de vânzare la sediul societății, la delegați speciali, la JAN FEDER Calea Victoriei și la Administrația ziarului „RĂSĂRITUL NOSTRU” Calea 13 Septembrie nr. 8

SMARA

NOAPTE SENINA

de MAICA SMARA

Urmare din pag. 1-a

cea mai infocată și dulce sărutare...

Vei fi a mea, pentru vecinicie, tu cea mai dulce dintre femeie, adoașe dânsul mai sărutând-o, iar dânsa pândind ca un copil și tremurând ca o vinovată, fugea printre copaci.

Sub pași săi răscotele părațau și măceși agățându-o, o țineau în cale.

El prinzând-o și strângând-o în brațe îi zicea:

Să se răsrângă raza-i blândă Rămăi, rămăi a mea iubi'ă Sub ramuri verzi de plută; Pe luna mare și'mplini'ă Mai stai de mă sărută.

Să se resrângă raza-i blândă Pe dragălașa-i față. Să te zăresc așa plâpândă, Cum mă revii la viață.

A trecut d'atunci vreme; a-cele locuri sfintite s'au cres-când acolo rută, măcăcină și cimbru; miresmele câmpului.

Copacii s'au mărit și s'au îm-preunat ramurile. Când și când, deși îmbătrâniți, alunul și ar-țarul mai lăstăresc câte o smicea ca să poată face fetele dra-goste cu ele.

Cornul și-a împuternicit ram-urile, s'a pregătit pentru toie-gile bătrânilor, numai fagul are de-atunci folie tot subțiri

și potrivite pe buzele flacări-lor ca să z'că cu ele doina, fru-moasa doină ce seacă de dor inima românului.

Ș'acum bătrâna plută, cu foi mărunte, lucioase, smărăldii și rotunzite, povestește taina pădurilor și a dragostei, iar în trunchiul său albilcos și sclivisit va hârția, păstrează încă data aceei zile — în care — sub dânsa, îndrăgostiții s'adă-postiseră, el și ea, într'acea noapte senină.

Bătrâni amândoi și însoțiți, d'atunci, pentru vecie, într'o zi de Ma'u, mai trecură pe acolo.

În acele locuri găsiră toata precum am spus iar peste numele lor, pe trunchiul plutei, șopârta singuratecă odihnindu-se la soare...